

Motion till riksdagen 2006/07:U1

**av Bodil Ceballos och Karla López (mp)
med anledning av skr. 2005/06:204**

Sveriges politik för global utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om målen inom huvuddragen inom PGU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om målkonflikter och PGU:s överordning.

Motivering

I december 2003 lade utrikesutskottet fram sitt betänkande om regeringens proposition om Sveriges nya politik för global utveckling (PGU). Sedan dess följs arbetet upp med årliga skrivelser om framskridandet, så även under föregående riksdagsår.

Miljöpartiet står helhjärtat bakom den grundläggande tanken med PGU. För oss är det helhetstänkande som ska finnas inom PGU en självklarhet. Det får naturligtvis inte vara så att den ena handen inte vet vad den andra gör. Politiken måste vara samstämmig och koherent.

Den grundläggande tanken i PGU är alltså att målet för den samlade politiken ska vara att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Såsom anges i den ursprungliga propositionen ska den sammanhållna politiken gälla alla delar av regeringens verksamhet. För själva utvecklingssamarbetet gäller att målet ska vara att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Vad gäller PGU ska dessutom två perspektiv vara vägledande när den svenska politiken prioriteras och utformas – ett rättighetsperspektiv, vilket innebär att människors rättigheter ska utgöra grund för de åtgärder som vidtas för en rättvis och hållbar utveckling. Jämte detta perspektiv ska politiken präglas av de fattigas perspektiv på utveckling. Innebörden i detta ska vara att fattiga människors behov, intressen och förutsättningar ska vara utgångspunkten i strävandet mot en rättvis och hållbar utveckling.

Fel! Okänt namn på

Utifrån detta anges också åtta huvuddrag för politiken – respekt för de mänskliga rättigheterna, demokrati och god samhällsstyrning samt jämställdhet, hållbart utnyttjande av naturresurserna och omsorg om miljön, ekonomisk tillväxt samt social utveckling och trygghet, konflikthantering och säkerhet samt globala gemensamma nyttigheter.

Att implementera denna nya och banbrytande politik är naturligtvis en process som tar tid och som måste tillåtas ta tid. Därför är regeringens återkommande redovisningar av arbetet med genomförandet ytterst välkomna. Samtidigt som detta sägs kan det dock inte nog understrykas vikten av att genomförandet inte avstannar.

Som ovan nämnts stöder Miljöpartiet helhjärtat arbetet med att öka samstämmigheten inom politiken. Vi vill dock uttrycka vår oro över några av de tendenser som finns i regeringens skrivelse.

Skrivelsen lades fram sent under föregående riksdagsår, tillika mandatperiod. Den nya mandatperioden innebär även maktskifte och ny regering. Sannolikt kommer därför förutsättningarna för det framtida arbetet med politiken för global utveckling att förändras. Främst är det vår förhoppning att även den nu tillträdande regeringen kommer att ta detta arbete på största allvar och vi vill därför, trots att skrivelsen lades fram av en annan regering, ta tillfället i akt och delge våra synpunkter på hur arbetet med genomförandet av Sveriges politik för global utveckling framskrider.

I regeringens skrivelse finns det under varje huvudområde ett antal mål angivna. Sådana mål fanns även med i en tidigare skrivelse. I likhet med tidigare vill vi anföra viss tvekan inför dessa mål. Av skrivelsen framkommer inte hur dessa mål arbetats fram eller varför just dessa anses vara viktiga mål. Målen ger inte alltid en heltäckande bild av problemen inom de olika huvuddragen, och är i många fall otydliga och ospecifika. För att de ska kunna vara relevanta som mål måste de kunna uppfyllas, och det ter sig i vissa fall omöjligt. Ett exempel på ett område där målen kan ifrågasättas är det handelspolitiska. Samtidigt som både rättighetsperspektivet och de fattigas perspektiv ska genomsyra PGU finns det inget mål som klart och tydligt anger att Sverige ska verka för att fattiga länder måste få möjlighet att använda sig av ett politiskt handlingsutrymme inom handelspolitiken. Fler exempel finns. Målen måste vara relevanta, omfattande, specifika, tydliga och operationaliserbara. Det finns därför anledning att se över målen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Under de olika mål som anges i skrivelsens tredje del beskrivs en rad olika åtgärder som vidtagits. Det handlar i många fall om en katalog av initiativ som regeringen tagit på många områden i internationellt hänseende. Flertalet av dessa är naturligtvis lovvärda och värda att stödjas. Samtidigt omfattar PGU alla politikområden och med den allt tätare sammankoppling som sker över nationsgränserna mellan nationer, ekonomier, människor och beslut har även beslut som främst kan tyckas enbart ha nationella följdverkningar bäring på det globala området. Detta ges inget erkännande i regeringens skrivelse, men så borde ske. Risken är annars att PGU urvattnas och inte omfattar ALLA politikområden.

Fel! Okänt namn på

Ett av riksdagens tillkännagivanden då utrikesutskottets betänkande om regeringens proposition om PGU behandlades omfattade målkonflikter. I den nu föreliggande skrivelsen tonas dock vikten av dessa ned. I stället uppmärksammas vikten av synergieffekter. Att synergieffekter uppmärksammas är naturligtvis bra, men får inte leda till att de målkonflikter som samtidigt finns glöms bort. Här kan särskilt framhävas Sveriges vapenexportpolitik och handelspolitik. Målkonflikterna måste problematiseras och det måste bli tydligare än i dag att de fattigas perspektiv måste stå i centrum. I den nu aktuella skrivelsen anges exempelvis på sidan 9: ”Politiken för global utveckling ger samtliga politikområden uppdraget att formulera och genomföra politik på ett sätt som tar tillvara alla möjligheter att *samtidigt* bidra till en rättvis och hållbar global utveckling.” Vidare talas det i samma sammanhang om att om det är så att insatser för att den egna politikens mål ska uppnås riskerar att motverka ansträngningarna för en rättvis och hållbar global utveckling så anges det att det är det aktuella politikområdets ansvar att söka alternativa insatser och nå en acceptabel lösning. Här anges också några exempel på hur avvägningar gentemot nationella målsättningar har gjorts. Ett sådant förhållnings-sätt utgör ytterligare en risk för att PGU urvattnas. Det måste helt enkelt stå klart att PGU ska vara överordnat vid eventuella målkonflikter. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 9 oktober 2006

Bodil Ceballos (mp)

Karla López (mp)